

Beretning om Landbrugsforsøg ved den Kgl. Veterinair- og Landbohøiskole i Aaret 1861.

(Med et Kort over Landbrugshaven.)

Af Prof. D. S. Jørgensen.

Ved de Forsøg, som i dette Aar ere foretagne paa Høiskolens Mark har man, ligesom i de to foregaaende Aar, søgt at udfinde de fordeelagtigste Betingelser for vore almindelige Kulturplanters Udvikling, forsaavidt Dyrkningsmaaden har Indflydelse derpaa. Flere af Forsøgene ere Gjentagelser af de tidligere, og dette vil vedblive indtil saa flikre Resultater ere opnaaede, som ved Vegetationsforsøg ere mulige, hvor man aldrig er istand til ganske at fjerne tilfældige Indflydelser.

Arealet, der har været benyttet til Forsøg, har udgjort 7 Tdr. Land; det har været anvendt paa følgende Maade:

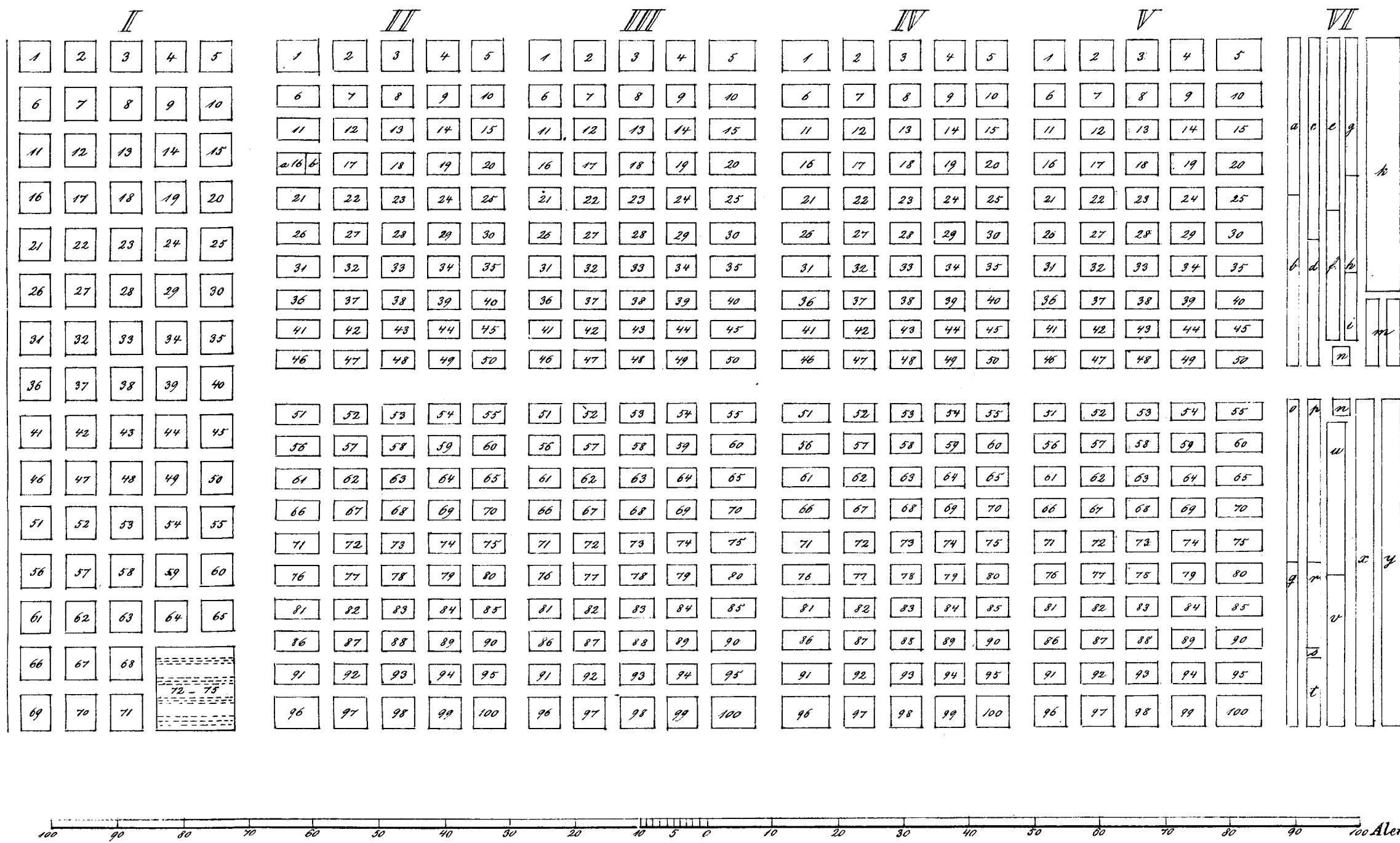
Landbrugs- og Forsøgshave.	1 Td. 3 Skpr.
Dyrkningsforsøg.	2 " 3 "
Til Grønsoder, Prøver af Agerdyr- ningsredskaber o.l.	1 " 6 "
Veie.	1 " 4 "

Af de Høiskolen tilhørende Jorder, som ere bestemte til at benyttes ved Underviisningen og til Forsøg, har hidtil været bortforpagtet 16½ Tdr. Land; deraf indtoges ifjor 5 Tdr. Land og i dette Efteraar har Forpagteren afgivet de sidste 11½ Tdr. Land. De ifjor indtagne 5 Tdr. Land, der ikke i flere Aar have været gjødede, ere bestemte til Gjødningsforsøg; de have iaar været benyttede til Havre for at borttage den

I Flersaaige Planter

Arbejd nr.	Navn.	Arbejd nr.	Navn.
1	Kløver, Rød	38	Hvorn, Amindelig.
2	—, Hvid	39	—, Hvid (var)
3	—, Klædehvid	40	—, Hvid
4	—, Blod-	41	Hvidegræs, Blod-
5	—, Hvideblomstret	42	—, Ublod-
6	—, Væverende Rød	43	Ubesaet
7	—, Trædstænglet	44	Runde, Bløddæmper
8	Stenkløver, Hvid	45	—, Hvid
9	Engbald (Salvia officinalis)	46	Guldhavre, Glemmesonde
10	Stadeld (Salvia ciceria)	47	Ubesaet
11	Engbald, Tønder (Luzerna)	48	—
12	—, Hvidblomstret	49	—
13	—, Segl-	50	Havre, Hvid
14	Asparagel, Tønder	51	Rodegræs, Amindelig
15	Træstænglet	52	Ubesaet
16	Uchone (Lichonum vulgare)	53	Rodegræs, Amindelig
17	Tørblod, opret	54	—, Tønder
18	Yngel	55	—, Lunde
19	Kjællingplant (Lactuca)	56	—, Cænaarig
20	Stadeld (L. galatiformis)	57	—, Eng
21	Stenkløver, Blaa	58	Svingel, Hvidbladet
22	—, Hvid	59	—, Tønder
23	Bidone, Blodstillet	60	—, Rød
24	Ridde, Amindelig	61	Ubesaet
25	Hvorn	62	—
26	Rodegræs, Engelisk	63	—
27	—, Italiensk	64	Havre, Amindelig
28	—, Engelsk	65	—, Hvideblomstret
29	—, Italiensk	66	—, Blod-
30	Ridde, Amindelig	67	Hvidegræs, Svart
31	Uchone, Lundebladet	68	Hvidegræs, Amindelig
32	Rodegræs, Amindelig	69	Tønder
33	Hvidegræs	70	Ubesaet
34	Guldhavre, veltvævet	71	—
35	Træstænglet	72	Hvide sigtel aden
36	Rodegræs, Amindelig	73	Træstænglet (Lund)
37	Ridde, Eng-	74	—
		75	—

Den Kongelige Vet. og Landbohøjskoles Landbrugs- og Forsøgshave i Sommeren 1861.

V Vintersæd

Arbejd nr.	Navn.	Arbejd nr.	Navn.
1	Raps, Amindelig	51	Hvide, Svart
2	—, Fransk	52	—, fra Slesvig
3	—, med hvide blomster	53	—, Svart
4	—, Hvid	54	—, Svart
5	Havre, Vaar. fra Tønder	55	—, Svart
6	—, Vaar. fra Tønder	56	—, Svart
7	Lindes, Vinter-	57	—, Svart
8	Uchone, Vinter-	58	—, Svart
9	Uchone, Vinter-	59	—, Svart
10	Havre, Vinter-	60	—, Svart
11	Havre, Vinter- (Frankrig)	61	—, Svart
12	—, Svart, Vinter-	62	—, Svart
13	—, Vinter- (Havnen)	63	—, Svart
14	Havre, Vaar.	64	—, Svart
15	—, fra Rom.	65	—, Svart
16	—, Cænaarig (Frankrig)	66	—, Svart
17	—, Amindelig	67	—, Svart
18	—, Romersk, storkornet	68	—, Svart
19	—, Hvid	69	—, Svart
20	—, Hvid	70	—, Svart
21	—, Danst (Vensyssel)	71	—, Svart
22	—, fra Hvid import.	72	—, Svart
23	—, Compine (Sv)	73	—, Svart
24	—, Vaar. (Frankrig)	74	—, Svart
25	—, Vaar. (Frankrig)	75	—, Svart
26	Hvide, Svart	76	—, Svart
27	—, Svart	77	—, Svart
28	—, Svart, med røde Aarer	78	—, Svart
29	—, Svart	79	—, Svart
30	—, Svart med røde Aarer	80	—, Svart
31	—, Svart	81	—, Svart
32	—, fra Hvid	82	—, Svart
33	—, Svart	83	—, Svart
34	—, Svart	84	—, Svart
35	—, fra Hvid	85	—, Svart
36	—, Svart	86	—, Svart
37	—, Svart	87	—, Svart
38	—, Svart	88	—, Svart
39	—, Svart	89	—, Svart
40	—, fra Hvid	90	—, Svart
41	—, Svart	91	—, Svart
42	—, Svart	92	—, Svart
43	—, Svart	93	—, Svart
44	—, Svart	94	—, Svart
45	—, Svart	95	—, Svart
46	—, Svart	96	—, Svart
47	—, Svart	97	—, Svart
48	—, Svart	98	—, Svart
49	—, Svart	99	—, Svart
50	—, Svart	100	—, Svart

VI Forsøgshaven.

Arbejd nr.	Forsøget
a.	Byg, saet i forstjellig Dybde fra 2-8 Tommer
b.	Erter, saet i forstjellig Dybde fra 1-12 Tommer
c.	Havre, saet i forstjellig Dybde fra 12-10 Tommer
d.	Stenkløver, saet i forstjellig Dybde fra 4-5 Tommer
e.	Ridde, saet i forstjellig Dybde fra 0-5 Tommer
f.	Stenkløver, saet i forstjellig Dybde fra 4-5 Tommer
g.	Tønderforsøg med Byg fra 50-200 Korn
h.	Byg, korret ved forstjellig Temperatur fra 20-60°
i.	Tønder saet i forstjellig Dybde fra 4-4 Tommer
k.	Tønderforsøg med Byg fra 1/2-1 1/2 Td.
m.	Byg saet i forstjellig Dybde fra 2-8 Tommer
n.	Rodegræs
o.	Byg saet i forstjellig Dybde fra 0-8 Tommer
p.	Havre saet i forstjellig Dybde fra 0-4 Tommer
q.	Hvide saet i forstjellig Dybde fra 0-9 Tommer
r.	Hvide af Horn høstet til forstjellig Tid
s.	En Rode af Hvide saet i forstjellig Tid
t.	Byg af Horn høstet til forstjellig Tid
u.	Erter, saet til forstjellig Tid
v.	Byg, saet til forstjellig Tid
w.	Havre, saet til forstjellig Tid
y.	Hvide, saet til forstjellig Tid

III Rodefrugter.

Arbejd nr.	Navn.	Arbejd nr.	Navn.
1	Stærker, Tidlig Svart	39	Lindes, Jordens Yellow
2	—, fra Tønder	40	—, fra Tønder
3	—, Informidial-	41	—, Hvide
4	—, Svart	42	—, Hvide
5	—, Hvide fra Tønder	43	—, Hvide
6	—, Hvide fra Tønder	44	—, Hvide
7	—, Hvide fra Tønder	45	—, Hvide
8	—, Hvide fra Tønder	46	—, Hvide
9	—, Hvide fra Tønder	47	—, Hvide
10	—, Hvide fra Tønder	48	—, Hvide
11	—, Hvide fra Tønder	49	—, Hvide
12	—, Hvide fra Tønder	50	—, Hvide
13	—, Hvide fra Tønder	51	—, Hvide
14	—, Hvide fra Tønder	52	—, Hvide
15	—, Hvide fra Tønder	53	—, Hvide
16	—, Hvide fra Tønder	54	—, Hvide
17	—, Hvide fra Tønder	55	—, Hvide
18	—, Hvide fra Tønder	56	—, Hvide
19	—, Hvide fra Tønder	57	—, Hvide
20	—, Hvide fra Tønder	58	—, Hvide
21	—, Hvide fra Tønder	59	—, Hvide
22	—, Hvide fra Tønder	60	—, Hvide
23	—, Hvide fra Tønder	61	—, Hvide
24	—, Hvide fra Tønder	62	—, Hvide
25	—, Hvide fra Tønder	63	—, Hvide
26	—, Hvide fra Tønder	64	—, Hvide
27	—, Hvide fra Tønder	65	—, Hvide
28	—, Hvide fra Tønder	66	—, Hvide
29	—, Hvide fra Tønder	67	—, Hvide
30	—, Hvide fra Tønder	68	—, Hvide
31	—, Hvide fra Tønder	69	—, Hvide
32	—, Hvide fra Tønder	70	—, Hvide

III Vaarsæd og Handelsplanter.

Arbejd nr.	Navn.	Arbejd nr.	Navn.
1	Byg, Svart	33	Havre, Svart fra Tønder
2	—, Svart	34	—, Svart
3	—, Svart	35	—, Svart
4	—, Svart	36	—, Svart
5	—, Svart	37	—, Svart
6	—, Svart	38	—, Svart
7	—, Svart	39	—, Svart
8	—, Svart	40	—, Svart
9	—, Svart	41	—, Svart
10	—, Svart	42	—, Svart
11	—, Svart	43	—, Svart
12	—, Svart	44	—, Svart
13	—, Svart	45	—, Svart
14	—, Svart	46	—, Svart
15	—, Svart	47	—, Svart
16	—, Svart	48	—, Svart
17	—, Svart	49	—, Svart
18	—, Svart	50	—, Svart
19	—, Svart	51	—, Svart
20	—, Svart	52	—, Svart
21	—, Svart	53	—, Svart
22	—, Svart	54	—, Svart
23	—, Svart	55	—, Svart
24	—, Svart	56	—, Svart
25	—, Svart	57	—, Svart
26	—, Svart	58	—, Svart
27	—, Svart	59	—, Svart
28	—, Svart	60	—, Svart
29	—, Svart	61	—, Svart
30	—, Svart	62	—, Svart
31	—, Svart	63	—, Svart
32	—, Svart	64	—, Svart
33	—, Svart	65	—, Svart

IV Rodefrugter og Tønderplanter.

Arbejd nr.	Navn.	Arbejd nr.	Navn.
1	Kløver, Svart	37	Svingel (Svart)
2	—, Svart	38	—, Svart
3	—, Svart	39	—, Svart
4	—, Svart	40	—, Svart
5	—, Svart	41	—, Svart
6	—, Svart	42	—, Svart
7	—, Svart	43	—, Svart
8	—, Svart	44	—, Svart
9	—, Svart	45	—, Svart
10	—, Svart	46	—, Svart
11	—, Svart	47	—, Svart
12	—, Svart	48	—, Svart
13	—, Svart	49	—, Svart
14	—, Svart	50	—, Svart
15	—, Svart	51	—, Svart
16	—, Svart	52	—, Svart
17	—, Svart	53	—, Svart
18	—, Svart	54	—, Svart
19	—, Svart	55	—, Svart
20	—, Svart	56	—, Svart
21	—, Svart	57	—, Svart
22	—, Svart	58	—, Svart
23	—, Svart	59	—, Svart
24	—, Svart	60	—, Svart
25	—, Svart	61	—, Svart
26	—, Svart	62	—, Svart
27	—, Svart	63	—, Svart
28	—, Svart	64	—, Svart
29	—, Svart	65	—, Svart
30	—, Svart	66	—, Svart
31	—, Svart	67	—, Svart
32	—, Svart	68	—, Svart
33	—, Svart	69	—, Svart
34	—, Svart	70	—, Svart
35	—, Svart	71	—, Svart

endnu tilbageværende Gjødningskraft, og ville til næste Sommer i Forening med den i Efteraaret modtagne Jord blive drainet og brakket. Af den iaar indtagne Jord vil et Par Lønder Land maaskee blive afgivne til Haven, medens den øvrige Jord er bestemt til Sædkisteforsøg og Dyrkning i noget større Omfang af nye Sædarter, der have viist sig heldige i Landbrugshaven, og derfor maaskee fortjene at overføres i vort Landbrug.

Idet jeg gaaer over til at meddele Resultaterne af dette Aars Arbeide i Marken, maa jeg gjentage, hvad jeg fremhævede i Beretningen for ifjor*), at nemlig et enkelt Aars Forsøg ikke ere tilstrækkelige til at bygge praktiske Anviisninger paa, og at man maa afvente Forsøgenes Gjentagelse i flere Aar førend Resultaterne kunne overføres i det større Landbrug.

Den nærmere Udførelse af Forsøgene har, i Assistent la Cour's Fraværelse for at aftjene sin Børnepligt, været overdraget Hr. Landbrugscandidat P. E. Müller, og jeg skylder ham at fremhæve den store Flid og Nøiagtighed, han har anvendt ved de mange Tællinger, Veininger og Maalinger, som Forsøgenes Udførelse udkrævede.

Over Landbrugs- og Forsøgshaven medfølger et Kort, hvoraf Benyttelsen af Jorden vil erfares. Haven er inddeelt i 6 Afdelinger eller Qvarterer, hvoraf de 5, hver paa 2 Skpr. Land, ere benyttede til forskjellige Culturplanter og den 6te paa 1 Skp. Land anvendtes til mindre Forsøg. Af de 5 større Afdelinger benyttes den ene til fleeraarige Planter og de andre 4 dyrkes i et bestemt Omløb, afveglende med Rodfrugter, Baarsæd og Handelsplanter, Bælgfrugter og Foderurter samt Vintersæd. Det perennerende Qvarter indeholder 75 og de andre 4 hver 100 Bede fra 15—35 Quadratalens Størrelse. Heri dyrkes alle de Culturplanter med deres Afarter, som kunne antages at have Interesse for vort Agerbrug. De fleste have vi modtaget fra Udlandet, men jeg vil ved denne Leilighed tillade mig at anmode de Landmænd, der dyrke

*) Findes i dette Tidsskrifts 8de B. 14de H., S. 379 o. f.

Sædarter, indenlandste eller indførte, som de ansee for hensigtsmæssige for vore Forhold, at sende os en lille Prøve, som ikke behøver at være mere end et Par Potter, for at vi kunne underkaste den en sammenlignende Dyrkning. Vi have hidtil manglet Leilighed til at udsaae de Prøver, der have viist sig heldige i Landbrugshaven, i større Stykker, hvilket er nødvendigt før de kunne anbefales til Landmændenes Opmærksomhed, men ved det større Areal, der iaar er indtaget, vil det i de paafølgende Aar finde Sted.

I alle Afdelinger findes enkelte usaaede Bede, der deels holdes aabne for Prøver, der komme senere, deels benyttes til Frøbede for Planter, der maae holdes isolerede, for at forhindre, at Blomsterstøvet fra nærtstaaende Aarter skal indvirke forstyrrende, en Indflydelse, som det dog ikke har været os muligt ganske at undgaae.

Jeg skal nu meddele en kort Oversigt over Prøverne i Landbrugshaven.

Af de 75 Bede i de fleeraarige Planter's Qvarteer ere de 4 (71—75), som ialt udgjøre 144 Quadratalen, benyttede til en Prøve af det saakaldte Lois Weedon's System, hvor Hvede saaes hvert Aar uden Gødning paa samme Jord, men afveglende i 3 Fods Bede og i Rækker med saa store Mellemrum, at en dyb Bearbejdning kan finde Sted. Ved denne Culturmethode har Pastor Smith i Lois Weedon i det vestlige England i en Række af Aar frembragt store Afgrøder; men det er sjældent lykkedes andre Steder, og det synes ikke heller at ville blive Tilfældet her, da Planterne i de to Aar Forsøget har været ere komne meget ulige op og have givet høist ringe Afgrøder. Det tegner ikke til at blive bedre iaar, da den i September saaede Hvede er meget udtyndet af Larver. — Qvarteret benyttes, som det vil sees af Kortet, meest til Dyrkning af Foderplanter og Jagttagelser, gjøres over deres Evne til at holde sig flere Aar paa samme Plet, Uppigthed, tidlige Udvikling om Foraaret, længere Bedvaren om Efteraaret o. j. v., hvorom Erfaringer først kunne samles gennem

en længere Varrække. Det har været forbundet med stor Vanskelighed, at faae flere af Græsarterne til at voxe og holde Vedene fri for Indblanding af fremmede Planter. Det er endnu ikke lykkedes os at faae alle Arterne i god Udvikling, men dog iaar bedre end tidligere, saa at jeg haaber, at det ved en større Erfaring skal lykkes os at overvinde disse Vanskeligheder.

I Vintersædsquarteret var foruden Hvede, Rug og Raps saae Vintervarieteter af Byg, Havre, Urter, Vikler og Lindjer samt Baarrug og Baarhvede.

Af Hvedearterne lykkedes bedst: Touzelle, Lyfaget, Ridder (Chevalier), Manchester, Perle med røde Avner, Gal-land, Hunters, Victoria, Spaldings og Hopetoun; de tre førstnævnte Arter gave tillige den største Mængde Halm. Af Baarhvede lykkedes Victoria bedst.

Af Rugarterne kaldt St. Hans og Romersk storkornet bedst ud med Hensyn til Kjerne og Straa; Abyssinisk, dansk (brun) Rug fra Mols og Venshyssel gav god Kjerne, men mindre Straa. Af Baarrug lykkedes den fra Fanø fortrinlig; med Hensyn til Kjerneudbyttet stod den næst efter St. Hans og i Halm-mængde efter Romersk. St. Hans-Rugen gav af alle Rug- og Hvedearter den største Mængde Straa, derefter fulgte Touzelle-, St. Helena- og Ridder-Hveden.

Rapsarterne, som, da de følge efter Bælgfrugter og Græs, saaes sildigt (forrige Aar 19de Septbr.), kom seent til Udvikling og høstedes først den 4de August. De lykkedes forresten ret godt, skjønt Skulperne vare endeel angrebne af Biller; der var ingen synderlig Forskjel at bemærke mellem de forskjellige Arter.

Af Vinterbyg udviklede navnlig det fra Marsken sig meget frodig; den 19de Juni satte det saavel som de andre to Arter Ag og høstedes den 30te Juli; det vilde have givet et stort Udbytte, naar vi havde kunnet beskytte det mod Fuglens Efterstræbelse; men det lykkedes ikke; selv Ret, som bleve trukne over Vedene, bleve itubidte, og Fuglene banede sig Vej der-

igjennem. Den Tiltrækningskraft, som denne førstmodne Sædart har for Fuglene, vil vistnok altid i trærige Egne blive en alvorlig Hindring for dens almindelige Dyrkning.

Vinterhavren, som ifjor frøs bort, gav iaar en taalelig, men ikke stor Afgrøde.

Af Bælgfrugter ere Vinterærter i begge de Aar, de ere dyrkede, lykkedes meget godt, Vinterlindser ret godt ifjor, men simplere iaar; Vintervikkerne gif ifjor reent bort, men iaar bleve dog nogle Planter tilbage, hvoraf Frø er samlet, der er udjaaet dette Efteraar. Vinterærterne bleve noget, men ikke meget tidligere modne end de i Vaaren saaede, Afgrødens Størrelse var omtrent den samme.

Af Qvarteret for Vaarsæd og Handelsplanter optog, som man vil see af Kortet, Byg- og Havreproverne næsten udelukkende den ene Halvdeel. Af Bygarterne gav en Prøve fra Marsten, Chevalier, segradet langæret, Bistebyg og det jaakaldte Kongebyg fra Fonsstov det største Udbytte; af Havrearterne: lille nogen, tidlig Cumberland, sort Fane, sort fra Ungarn og Høpetoun.

En ny Bygart, *Hordeum polysticum*, der var tilsendt os fra Paris, saaedes i Forsøgshaven, men Prøven, vi erholdt, var saa lille, at jeg ingen Dom tør udtale derom.

I den anden Halvdeel af Qvarteret, som benyttes til andre Sommerplanter, lykkedes de forskjellige Prøver af Tobak meget godt, ligeledes Balmue og Dodder. Af Olieplanter, hvis Dyrkning tidligere ikke er forsøgt her i Landet, prøvedes Sesam og Madia, der dyrkes i det sydlige og mellemste Europa; den første kom ikke til Udvikling, vistnok fordi Klimaet er for koldt, Madia derimod lykkedes meget godt og Prøven dermed opmuntrer til Fortsættelse. Hamp, som tidligere lykkedes fortrinligt, faldt iaar særdeles slet ud, og Hørren var kun middelmaadig; den storblomstrede Hør giver en stor Mængde Frø, men vedbliver at blomstre til langt ud paa Efteraaret, hvorved Frøet bliver ulige modent.

Af Maisarter vare en Deel forskjellige Sorter tilsendte fra den danske Consul i Boston, Hr. Hammer, og nogle fra Hr. Lange, der i mange Aar har opholdt sig i Amerika. Af Prøverne modnedes de fleste og af disse gave Jeffersons, Websters, Canada, long white flint og white Parching et stort Udbytte af Korn; Qvarantin var den tidligst modne Art, men gav mindre Udbytte. Af Hirse gav den italienske en meget stor Bladmængde, men modnedes ikke, den almindelige modnedes, men angrebes saa stærkt af Fuglene, at intet Korn blev tilbage; de øvrige Sorter lykkedes ret godt, men bleve sildigt modne.

I Qvarteret for Bælgfrugter og Foderplanter dyrkes den ene Halvdeel med forskjellige Bælgfrugter, navnlig Urter, Bønner og Bikker, og den anden Halvdeel med Græs, Klover og andre Foderplanter, hvoraf de fleste findes i Qvarteret for de fleeraarige Planter, for at undersøge deres Evne til at holde sig i en længere Aarrække, medens man her seer Blomstringen og Udviklingen i det første Aar. — Bælgfrugterne ere i dette Aar faldne særdeles godt ud, navnlig gave Bønnerne et stort Udbytte, der i Bøgt baade med Hensyn til Straa og Kjørne overgik Hvede og Rug. Alle Arter lykkedes fortrinligt; skulde nogen fremhæves, maatte det være de smaa Markbønner. Ogjaa de forskjellige Urte- og Bikkprøver lykkedes særdeles godt. Fra Hr. Consul Hammer var os tilsendt nogle amerikanske Sorter, som, endskjøndt de saaedes temmelig seent (30te April), udviklede sig meget godt, og en af de amerikanske Prøver (Early Kent) blev moden i 11 Uger, og høstedes før de den 4de April saaede tidlige Urter. Bikker og Lindsjer stode i tætte Afgrøder og dækkede Jorden godt, men Udbyttet af Straa og Kjørne var dog ikke betydeligt. Af Lupiner udviklede de hvide og blaa sig meget hyppig, medens de gule stode meget tyndt, rimeligviis hidrørende fra den mindre gode Saaesæd af de ijjor sletthøstede Lupiner; de blaa gave rigeligt og velmodent Frø, men de hvide lykkedes det ikke at faae modne. — Boghveden voxede meget kraftig,

blomstrede og bar godt; som Beviis for hvor mild den forrige Vinter var, kan det tjene, at der i et Bed, hvor der isjor var dyrket Boghvede, fremkom en stor Mængde Planter i Foraaret af de isjor affaldne Korn, som havde ligget i Jorden Vinteren over uden at tabe Spireevnen; de bleve staaende og gave iaar en meget god Afgrøde. Det samme Forsøg udførtes med Balmue og Kartofler, der havde ligget Vinteren over uden at tabe Spireevnen, og gave kraftige Planter i dette Aar.

I Rodfrugtvarteret havde vi i Forsommeren at fjampe med Insektangreb, og det lykkedes først efter gjentagne Efterjaaeninger og Efterplantninger og i det senere gunstige Veir at bringe Planterne i Væxt. Da de først vare komne i Groening, udviklede de sig senere særdeles godt. Kartoflerne vare iaar næsten fri for Sygdom; de tidligst modne vare: Sovereign, hvide fra Rohan og tidlige Suffer; størst Udbytte gave: Intermedia, mørkerøde sachsiske og Monstrosus. — Af Runkelroer gave det største Udbytte: lange hvide overjordiske, Fijchers, Oberndorfer runde, tykke runde gule, lange gule og Barres; af Kaalrabi og Rutabaga: Skirvings improved, Bastard og Underkaalrabi; af Turnips: Large Altringham, large red round, Suttons og white Globe; af Gulerødder: lange rødgule grønhovede, store Saalsfelder, almindelige Mart og lange hvide grønhovede; af Kaalarterne: stor græst Centner, Drumhead hvid, Kokaal og bruun kruset Vinterbladkaal. Pastinakkerne mislykkedes.

I Forsøgsghaven ere de Forsøg udforte, der kun behøve et ringe Areal, men stor Nøiagtighed og stadigt Eftersyn. En Overfigt over de foretagne Prover findes paa Kortet, og en nøiere Beretning om Udfaldet skal senere meddeles.

I Forsøgsmarken anvendtes, som ovenfor er anført, 2 Tdr. 3 Skpr. Land til Dyrkningsforsøg.

1 Td. Land benyttedes til Vaarhvede, hvoraf Halvdelen blev radsaaet og den anden Halvdeel bredsaaet; den stod temmelig tyndt og enkelte Steder havde et Ukrudt, hvoraf vi lide meget, Snerlen (*Convolvulus arvensis*) taget Overhaand.

Dette Stykke Hvede benyttedes til Forsøg med Meiemaskinen, hvorved det tabte endeel, da det tildeels høstedes for tidligt og tildeels stod for længe og blev overmodent, for at Maskinen kunde prøves i et længere Tidsrum. Udbyttet kan ikke angives endnu, da Tærskningen ikke er fuldendt, men det bliver ikke stort.

1 Td. Land stod med Kløver, udsaaet forrige Foraar og høstedes til Hø. Resultatet heraf skal meddeles nedenfor.

Ligeledes skal nedenfor meddeles Beretning om de 2 $\frac{1}{2}$ Skpr. Land, der iaar ere benyttede til Runkelroer.

Den Deel af Marken, der er bestemt til Gjødningsforsøg (5 Tdr. Land), blev iaar, som ovenfor er anført, besaaet med Havre, som var 5te Afgrøde efter Gjødningen, og nærmest bestemt til at tage Kræften af Jorden inden Forsøgenes Begyndelse. Havren kom godt op og stod en Tid ret lovende, men tabte sig senere, og Snerlen tog ogiaa der enkelte Steder stærk Overhaand. Afgrøden blev derved temmelig ringe og Prøverne med Meiemaskinen, der foretoges her ligesom paa Hvedemarken, forringede den end yderligere. Udbyttet udgjorde paa de 5 Tdr. Land efter Prøvetærskning:

47 Tdr. Korn

450 Lpd. Halm,

eller paa 1 Td. Land

9 Tdr. 3 Skpr. Sæd

90 Lpd. Halm.

Sammenlignes dette Udbytte med hvad der i forrige Aar avledes af en Td. Land Jord ganske nærved, som var brakket og gjødet, men hvis oprindelige Bessaffenhed sikkert ikke er bedre, nemlig: 36 Tdr. Korn og 439 Lpd. Halm og Avner, faaer man et haandgribeligt Beviis for Gjødningens og Culturens overveiende Indflydelse paa Afgrødernes Størrelse.

Paa Grønfødermarken dyrkedes iaar Grønføder til Sygestalden: Rug, Hvede, Græs og Viffehavre og et mindre Stykke med Kaalrabi. Denne Jord benyttedes desuden til Forsøg med Agerdyrkningsredskaber, idet Eleverne gjordes be-

kjendte med Brugen af de Redskaber, der findes i Samlingen, Anvendelsen af Kraftmaalerne o. s. v.

Storre Forsøg ere iaar foretagne med Høspredemaskinen og den Landhuusholdningselskabet tilhørende engelske Meiemaskine af Burges's og Key.

Høspredemaskinen er bestemt til at sprede det flaaede Græs, og idet den river Planterne fra hverandre, fører den dem i Beiret og kaster Græsset i et jævnt Lag bag Maskinen. Ved at lade Maskinen gaae i modsat Retning, kan man indskrænke sig til alene at røre Høet og lægge det i løse Lag. Maskinen arbejder særdeles godt, men egner sig bedre til Enghø end til Kloverhø, der ved den stærke Bevægelse let taber Bladene; paa Marskenge maa man antage, at den vil kunne benyttes med stor Fordeel. Maskinen var sendt til Udstillingen i Horsens, men blev ikke prøvet, da den havde faaet Bræk ved Transporten.

Meiemaskinen prøvedes paa Baarhvede og Havre. Da de første Banskkeligheder ved dens Betjening vare overvundne, arbejdede den meget godt overalt, hvor Sæden var staaende og fri for Snerle; men paa de Steder, hvor denne havde udbredt sig, stoppedes Maskinen meget let. Det viste sig at være en stor Fordeel, at Maskinen med Lethed lader sig stille op og ned under Arbeidet, og man saaledes, hvor Jordsmonnet var løsere og Hjulene sank dybere ned, kunde hindre Saugen fra at gaae i Jorden. Afslæmningen skeete meget regelmæssigt og Sæden lagdes paa Slaar ved Siden af Maskinen, og saa langt fra den staaende Sæd, at der var tilstrækkelig Plads for Hestene ved næste Omgang af Maskinen. 2 Heste kunde trække Maskinen, men med Besværlighed, og kunde ikke holde ud mere end et Par Timer ad Gangen. Kudsten var tilstrækkelig for at styre Maskinen, men rigtigst vil det vistnok være, at et Par Meiere ere tilstede for at kunne afrunde Hjørnerne og borttage med Leen de Pletter, hvor der er Leiesæd eller andre Hindringer for Maskinens uafbrudte Gang. Hvor meget Maskinen kan udrette, tør jeg ikke yttre

mig om, da de Arealer, hvorpaa den brugtes, vare for smaa til at nogen paalidelig Beregning derom kunde opstilles. I et regnsuldt Veir, eller kort efter en Regn, kan Maskinen ikke bruges, da Hjulene synke for dybt ned, og den vaade Sæd ikke lader sig føre bort af Afslægningsapparatet.

Prøverne med Meiemaskinen begyndte Mandagen den 12te August og fortsattes gjennem denne og den paafølgende Uge, da man ønskede, at Eleverne, som først indfandt sig efter Feriens Ophør, den 23de August, skulde see den arbeide. Noget af Sæden blev derfor staaende indtil den 24de August, da, under min Fraværelse paa en Reise i Jylland, den sidste Prøve var bestemt. Uheldigviis var til denne udgaaet en almindelig Indbydelse til Publikum, medens man ved de tidligere Prøver havde indskrænket sig til at indbyde Landhuusholdningsselskabets Medlemmer og enkelte andre Mænd, som kunde antages at have speciel Interesse af at see Maskinen arbeide. En stor Deel Mennesker havde indfundet sig, og umiddelbart før den til Prøven fastsatte Tid faldt en heftig Tordenbyge, som ned slog den overmodne og tynde Havre end yderligere, og gjorde baade Jorden og Sæden ubequem for Maskinens Brug. Da man desuagtet, af Opmærksomhed mod det forsamlede Publikum, lod Maskinen arbeide, kunde Udfaldet kun blive maadeligt, og Dagbladenes Referenter, der vare tilstede, gave en mindre gunstig Beretning om Maskinen, end den fortjente, da den her aabenbart blev brugt under Forhold, hvor ingen Mening bør finde Sted og mindst med en Maskine. Om Mandagen, da i tørt Veir den sidste Sæd affikares med Maskinen, arbeidede den upaafølgeligt.

At Meiemaskinen kan udføre Meinigen tilfredsstillende, anseer jeg, efter de Forsøg, som her ere foretagne, og som bekræftes fra flere Steder i Landet, for utvivlsomt; men hvorvidt dens almindelige Indførelse her i Landet vil være at anbefale, turde det vel endnu være for tidligt at udtale sig bestemt om.

Vegetationsforsøgene, der i Lobet af dette Aar ere foretagne paa Høiskolens Forsøgsmark, og som jeg nu skal give nærmere Oplysning om, ere gaaede ud paa at oplyse følgende Forhold:

1. Udbyttet af Klover-Grønblanding, saaet i forskjellig Tykkelse.
2. Udbyttet af Runkelroer, saaet i forskjellig Afstand.
3. Spiring af et forskjelligt Antal Runkelroers i hvert Hul.
4. Byg, saaet i forskjellig Tæthed.
5. Hvede og Byg, saaet af Korn, høstet ved forskjellig Modenhedsgrad.
6. Byg, saaet af Korn, tørret ved forskjellig Temperatur.
7. Korn og Frosorter, saaede i forskjellig Dybde (Hvede, Rug, 2r. Byg, 6r. Byg, Havre, Urter, Raps, Runkelroer og Turnips).
8. Udviklingstiden af forskjellige Kornarter (Hvede, Rug, Byg og Urter).

1. Udbytte af en Klover-Græsblanding, saaet i forskjellig Tykkelse.

Blandingen, der, ligesom ved Forsøget ifjor, var sammensat af 4 Pd. Rødklover, 1 Pd. Hvidklover, 2 Pd. engelsk Raigræs og 1 Pd. Timothei, udsaaedes i rad- og bredsaaet Havre den 24de April 1860. Om Havreaafgroden, der var overordentlig frodig, findes Oplysning i forrige Aars Beretning. Baade Klover og Græs kom særdeles godt op, og bedækkede Jorden fuldkommen sidste Efteraar og holdt sig godt Vinteren igjennem.

Forsøgsstykket udgjorde een Lønde Land, og Kloverblandingen udsaaedes i 4 forskjellige Tykkelser, beregnet til 1 Epd., $1\frac{1}{2}$ Epd., 2 Epd. og 3 Epd. i en Td. Land, saaledes at den saaedes i ligestore Stykker af den rad- og bredsaaede Havre, nemlig 1 Etp. Land i hver Afdeling. Kloveren stod meget frodig, den første Slat toges af begge Stykker den 14de Juni, der høstedes paa samme Maade som ifjor, og indfjortes

den 5te Juli. Den anden Slæt toges af det bredsaede Stykke den 31te Juli og indkjortes den 18de August.

Den lange Tid, der hengik mellem Slaening og Indkjørsel, hidrorte deels fra det ustadige Veir, deels fra, at Afgrøden solgtes umiddelbart fra Marken og Bortkjørselen maatte rette sig noget efter Kjøberens Bequemmelighed. Efter den Maade, hvorpaa Høet behandlede, kom det tidligt i Stak og blev fuldkommen vel hjerget.

Den anden Slæt af det radsaede Stykke, som benyttedes til Grøsfoder i Sygestaldene, blev slaet i forskjellige Afdelinger, og maa derfor her holdes udenfor Sammenligning. Høudbyttet er beregnet paa en Td. Land.

1ste Slæt.

I den radsaede Havre:

Efter en Udsæd af 1 Lpd. paa 1 Td. Land	4810 Pbd.
— — 1½ — — —	5125 —
— — 2 — — —	4837 —
— — 3 — — —	4566 —

I den bredsaede Havre:

Efter en Udsæd af 1 Lpd. paa 1 Td. Land	4637 Pbd.
— — 1½ — — —	4795 —
— — 2 — — —	4784 —
— — 3 — — —	4907 —

Efter den radsaede Havre avledes saaledes 4834 Pbd. Hø.

— bredsaede — — — 4780 —

og i Gjennemsnit 4807 Pbd. Hø paa 1 Td. Land.

Efterslæt.

I den bredsaede Havre:

Efter en Udsæd af 1 Lpd. paa 1 Td. Land	3248 Pbd.
— — 1½ " — —	3554 "
— — 2 " — —	3174 "
— — 3 " — —	3174 "

Det sees saaledes, at med Undtagelse af en enkelt Afvigelse ved den største Udsæd i 1ste Slæt af den bredsaede

Havre, viser Forsøgene tydelig hen paa, at en Udsæd af $1\frac{1}{2}$ Lpd. paa 1 Td. Land giver det største Udbytte, et Resultat, der stemmer overeens med Forsøget fra ifjor.

Naar man sammenlægger Udbyttet af 1ste og 2den Slæt med det bredsaæede Stykke fremkommer følgende Talstørrelser:

Udsæd paa 1 Td. Land.	Udbytte af 1 Td. Land.
1 Lpd.	7885 Pd.
$1\frac{1}{2}$ "	8349 "
2 "	7958 "
3 "	8081 "

Altsaa Udbyttet efter en Udsæd af $1\frac{1}{2}$ Lpd. Frøblanding paa 1 Td. Land er størst og efter 1 Lpd. mindst, medens en Udsæd af 2 Lpd. og 3 Lpd. giver et Udbytte, der ligger mellem begge. At 3 Lpd. giver mere end 2 Lpd. afhænger af tilfældige Forhold; det er naturligt at vente, at det Omvendte finder Sted, saaledes som Tilfældet var ved Forsøget ifjor, og saaledes som det ogsaa har viist ved de efterfølgende Forsøg, der forresten udførtes i et andet Diemed.

For nemlig at kunne bestemme hvad der giver størst Udbytte, enten hyppigere Slæt af den mindre udviklede Plante eller en enkelt Slæt af den fuldtudviklede, foretoges endeel Veininger af mindre Stykker af Kløverblandingen, slaaet til forskjellig Tid. Forsøgene vare kun forberedende, og her skal derfor alene anføres Middeltallet af Veiningen for de forskjellige Stykker. Høndbyttet paa en Quadratalen var:

Udsæd	rafsaaet Havre	breddaet Havre
1 Lpd.	1,283 Pd.	1,433 Pd.
$1\frac{1}{2}$ "	1,591 "	1,750 "
2 "	1,495 "	1,713 "
3 "	1,320 "	1,474 "

Det største Udbytte falder saaledes ogsaa her efter en Udsæd af $1\frac{1}{2}$ Lpd., eller vel rettere mellem en Udsæd af $1\frac{1}{2}$ —2 Lpd., da ved alle Forsøgene 2 Lpd. har givet mere end 1 Lpd., og man vil derfor i Almindelighed paa gode Jorder vistnok staae sig bedre ved at udsaae over end under $1\frac{1}{2}$ Lpd. Kløvergræsblanding paa en Td. Land.

2. Udbytte af Runkelroer, saaet i forskjellig Afstand.

Dette Forsøg, som isjor ikke bragte noget Resultat paa Grund af Insektangreb, gjentoges iaar paa et Stykke Land, c. 2½ Ekpr. Land (4617 Quadratalen) stort, der forrige Sommer var benyttet til Mais og Hirse. Den Afart Runkelroer der saedes var Barres, en imul, tyk, middelstor, gul Roe, hvis Frø var kommet fra Frankrig (Bilmorin i Paris) i dette Foraar. Saaningen skete den 18de Mai saaledes, at 3 eller 4 Rækker erholdt samme Afstand. Frøene spirede godt, den fornødne Gøsterplantage fandt Sted og Roerne udviklede sig særdeles heldigt, og stod nogenlunde eensformigt overalt, Optagningen skete den 23de Octbr. Resultatet af Forsøget viser den følgende Tabel.

Det største Udbytte er saaledes naaet ved en Afstand af 18" i begge Retninger, ved 24" imellem Rækkerne og 16" imellem de enkelte Planter, ved 30" og 12" og ved 20" i begge Retninger. Betydningen af Afstandenes Størrelse paa Udbyttet vil dog stille sig tydeligere naar vi sammensatte Resultatet i større Grupper. Det viser sig nemlig at:

Quadrattommer til hver Plante	har givet	som veiede
192	438 Tdr. Roer	5936 Lpd.
fra 216—288	467 " "	5819 "
" 324—384	519 " "	6225 "
" 400—484	470 " "	5582 "

Denne Slags Roer fordrer altsaa, at der tilstaaes hver Plante et Rum af 300 til 400 Quadrattommer. Om dette skeer ved at man lader Afstanden mellem Rækkerne være mindre og mellem Planterne større, eller omvendt, synes mere ligegyldigt, endskjøndt dog maaskee ikke ganske uvæsentligt; det største Udbytte er idetmindste her erholdt ved en Afstand i begge Retninger af 18". Ved Roernes Rensning med Hesteredskaber vil imidlertid en større Afstand mellem Rækkerne og en mindre mellem Planterne være at foretrække, og man vil see, at ved en Afstand mellem Rækkerne baade af 24", 27" og 30"

Kunsketroer, faaede i forskjellig Afskaad.

Saaet den 18de Mai og høstet den 23de October 1861.

Køffernes Nr.	Afskaaden mellem Køfferne.	Afskaaden mellem Planterne.	Amtal Køb. pr. Ede. Land.	Afgroedens Vægt. pr. Ede. Land.	1 Ede. mindre i Gjennemnit.	Gjennemnitligt Amtal af Køb. pr. Ede.	1 Køb. veiede i Gjennemnit.
1-3	22"	22"	428,7	4742,5	11,06	39,6	5,0
4-6	20"	20"	533,0	5948,0	11,16	35,4	5,0
7-9	18"	18"	592,5	6754,5	11,10	40,0	4,8
10-12	30"	16"	455,0	5792,0	12,73	34,1	5,4
13-15	30"	12"	525,0	6269,0	11,94	40,5	4,6
16-18	30"	8"	455,0	5819,0	12,80	62,1	3,2
19-21	27"	16"	466,2	5846,9	12,79	45,0	4,4
22-25	27"	12"	496,4	5916,6	11,92	42,0	4,6
26-29	27"	8"	510,0	6086,0	11,91	53,6	3,6
30-33	24"	16"	547,5	6665,8	12,17	45,0	4,3
34-37	24"	12"	438,0	5593,6	12,77	49,4	3,9
38-41	24"	8"	438,0	5939,6	13,55	63,5	3,1
42-45	20"	16"	438,0	5520,6	12,60	56,2	3,6
45-52	16"	16"	467,5	5778,4	12,73	58,4	3,4

kan et betydeligt Udbytte naaes, naar Planternes indbyrdes Afstand i Rækkerne retter sig derefter.

At hver enkelt Røe ved den større Afstand, der tilstaaes den, udvikler sig bedre, bliver større og kommer til at veie mere, kan ikke overraske; naar en Plante havde 480 Kvadrattommers Plads, gif kun 34 Røer til en Tønde, medens der ved en Plads af 192 Kvadrattommer behøvedes 63 Røer for at fylde en Tønde. Paafaldende er det, at med de større Røer astog Tøndens Vægt, saaledes at 1 Tønde veiede:

ved	192	Kvadrattommer	til	hver	Plante	217	Pd.
"	216—288	—	—	—	—	200	"
"	324—384	—	—	—	—	192	"
"	400—484	—	—	—	—	190	"

Vægten af en Tønde Runkelrøer er falden meget høiere ud, end ved Forsøgene forrige Aar, hvor Gjennemsnitsvægten var 180 Pd., og navnlig er Vægten ved den mindste Afstand uforholdsmæssig hoi, men maa tillægges mindre Betydning, da kun et enkelt, Forsøg er foretaget. Om Aarsagen til Røernes større Vægt iaar hidrører fra, tilfældige Forhold ved Beiningen, eller er begrundet i Aarets Vegetationsforhold maa fremtidig Undersøgelser afgjøre.

3. Spiring af et forskjelligt Antal Runkelrøer i hvert Hul.

I de Egne, hvor Runkelrøer dyrkes til Sufferfabrikation, bruger man hyppigt at lægge mange Rjærner i hvert Hul for at bringe een Plante frem. Da hver Runkelrøer indeholder flere Frø og saaledes kan bringe flere Planter frem synes denne Maade ødsel; det efterfølgende Forsøg taler imidlertid for, at denne Praxis er begrundet.

Bed	1	Rjærne	i	hvert	Hul	fremspirede	46,8	%
"	3	—	—	—	—	69,8	"	
"	5	—	—	—	—	79,8	"	
"	7	—	—	—	—	86,2	"	
"	9	—	—	—	—	84,2	"	
"	13	—	—	—	—	91,8	"	
"	17	—	—	—	—	92,0	"	
"	20	—	—	—	—	87,7	"	

4. Byg, saet i forskjellig Læthed.

Herover foretoges 2 Rækker Forsøg. I det ene saedes fra 50—500 Korn i smaa Bede af 2 Kvadratalens Størrelse. Kornet blev saet den 3die Mai, spirede den 12te Mai, Aene brød frem fra 2den til 5te Juli; det sidste og de 3 første, men navnlig Nr. 1, kom senest og viste en større Uregelmæssighed og Svagthed i Skridningen. Resultatet var følgende:

Bedets Nr.	Kornenes Antal.	Hele Afgrødens Vægt.	Kornets Vægt.	1 Kubittomme Korn veiede.
		℥	℥	℥
1	50	1,0	0,26	0,0201
2	100	2,0	0,62	0,0208
3	150	2,0	0,66	0,0211
4	200	2,0	0,80	0,0218
5	250	2,5	1,05	0,0211
6	300	2,5	0,98	0,0211
7	350	3,0	1,09	0,0219
8	400	2,5	1,00	0,0219
9	450	2,5	1,07	0,0215
10	500	3,0	1,23	0,0219

Bed den anden Række af Forsøg anvendtes større Bede, nemlig paa $16\frac{1}{2}$ Kvadratalen, og deri saedes fra $\frac{1}{8}$ til $1\frac{1}{2}$ Pot Byg i hvert Bed. Saaeningen skeete den 5te Mai, Kornet spirede 13de Mai, satte A. den 2den Juli og blev høstet den 20de August. Resultatet var følgende:

Bedets Nr.	Udsædens Qvantum.	Hele Afgrødens Vægt.	Kornets Vægt.	Vægt pr. Td. holl.
	Pot.	℥	℥	
1	$\frac{1}{8}$	6,8	2,0	100,2
2	$\frac{1}{4}$	9,0	3,0	100,4
3	$\frac{1}{2}$	10,0	3,5	99,8
4	$\frac{3}{4}$	12,0	4,0	99,0
5	1	11,0	4,0	100,2
6	$1\frac{1}{4}$	11,0	4,0	100,4
7	$1\frac{1}{2}$	12,0	4,0	97,8
8	$1\frac{3}{4}$	13,0	4,5	100,4
9	2	13,0	5,0	101,4
10	$2\frac{1}{2}$	13,5	4,0	97,8

Ved Skridningen viste Nr. 3 og 4 størst Gensformighed, Nr. 1 og 2 og navnlig Nr. 1 Uregelmæssighed og Ueensartethed. Fra Nr. 5 til Nr. 10 viste følgende Egenskaber sig tiltagende med den forøgede Tæthed: Svaghed og Blegthed i Planten, ingen Buffning og overordentlig smaa, svage og af Brand angrebne År. Kun Kanterne af Bedene viste nogen Kraft og Overfladen antog derved en ret regelmæssig concav Form.

Begge Forsøg have givet et nogenlunde samstemmende Resultat, idet Ugroderne og tildeels ogsaa Kornets Vægt er tiltaget med Tætheden. Det sidste er overraskende, men maae viistnok hidrøre fra, at Udkanterne, der have friere Udgang til Jord og Luft end de mindre Stykker, komme til at udøve en for stor Indflydelse. Forsøgene skulle imidlertid blive gjentagne paa større Arealer i et kommende Aar.

5. Hvede og Byg, saet af Korn, høstet ved forskjellig Modenhedsgrad.

For at erfare hvilken Indflydelse en tidlig Høst har paa Saaesædens Beskaffenhed, samlede Korn af Hvede- og Byg-År i 6 forskjellige Modenhedstilstande, det første høstet efter at Kornet var dannet og saasnart Spireevnen kunde antages at være tilstede, og det sidste naar Året var overmodent, og Kornene begyndte at falde af. Resultatet af Forsøgene var følgende:

Hvede. 100 Korn benyttedes i følgende Udviklingsstadier:

Nr. 1. Det øverste af Stænglerne fuldstændigt grønne, det nederste lidt gult; Året lidt lysere, ikke saa grønt som Stænglen; alle Ribberne i Avnerne (Dækbladene) grønne og det mellem disse liggende Bladfjød endnu svagt grønligt; Kornene grønne (lidt gulnede), beklædte med Fnug; Spirens (Modspirens) Grændser under Overhuden træde endnu ikke tydeligt frem; Kornet endnu mellef.

Nr. 2. Den øverste Deel af Stængelen fuldkomment grøn, den nederste Deel gul; Aret lysere end det øverste af Stængelen, kun en Deel af Ribberne i Avnerne grøn og det mellem disse liggende Bladjed fuldkomment gult. Avnerne om det midterste Korn og det dertil svarende Blomsterdække i Smaaaret (der har 3 fuldtudviklede Korn) fuldkomment gule; Kornene grønliggule. Rodspirens Grændser tydeligt fremtraadte, ei bedækkede med Haar. Kornene ikke længere mellede, men meget bløde.

Nr. 3. Den øverste Deel af Stængelen svagt grøn, helt op til Aret, ligesom der ogsaa hiit og her paa Avnerne, der iøvrigt vare helt gule, fandtes lidt Grønt. Kornene gule, svagt brune, med et grønligt Skjær, voxbløde.

Nr. 4. Den nærmest Aret værende Deel af Stængelen heelt gul; men den Deel af det næstøverste Stængelled, der ligger nærmest den øverste Stængelknude endnu grønlig. Avnerne vare heelt gule. Kornene gulbrune, lidt over Voxblødhed; det grønligte Skjær forsvundet.

Nr. 5. Hele Stængelen og Aret gult; Kornene lysbrune og vare begyndte at blive haarde; men kunde dog endnu trykkes over af Neglen, dog ikke med Lethed.

Nr. 6. Kornene fuldstændigt haarde, en Deel af dem faldne ud af Arene.

100 Korn af

Nr. 1	veiede	5,50	Gram	ved	Høstningen;	2,69	Gram	lufttørrede	: 51,1	%	Band.
"	2	—	6,17	—	—	4,17	—	—	32,2	"	—
"	3	—	5,98	—	—	4,35	—	—	27,3	"	—
"	4	—	5,79	—	—	4,57	—	—	21,1	"	—
"	5	—	4,59	—	—	4,09	—	—	10,9	"	—
"	6	ikke bestemt.									

Kornene saedes den 15de Sept. 1860, spirede den 23de, satte A γ den 17de Juni og høstedes den 21de August. Udfaldet af Forsøget findes i efterfølgende Tabel.

Provens Nr.	Antal Spirer den 23. Sept. 1861.	Antal Spirer den 12. Oct. 1861.	Antal Spirer den 15. Nov. 1861.	Antal Planter.	Antal Nr.	At Nr havde hver Plante i Gjennemnit.	Det Heles Vægt.	Kornets Vægt.	Kornets Maal i Kubffommer.	1 Kubffomme Korn væde.
							℥	℥		℥
1	34	76	72	62	376	6,1	1,6	0,30078	11,8	0,0255
2	42	80	73	64	484	7,6	2,6	0,43750	17,0	0,0257
3	39	87	84	83	439	5,3	2,2	0,46875	18,2	0,0258
4	23	80	76	74	488	6,6	2,3	0,36914	14,5	0,0255
5	67	88	86	102	392	3,8	2,2	0,31836	12,1	0,0263
6	56	93	92	90	622	6,9	3,1	0,390828	15,1	0,0259

Byg (toradet). 100 Korn toges i følgende Udviklingsstadier:

Nr. 1. Straaene og Aegene grønne; Kornene nylig fuldstaaede, grønne og bløde.

Nr. 2. Straaene grønne, Aegene ogjaa grønne, men dog lidt gulladne; Kornene bløde, lidt melkede.

Nr. 3. Straaene grønne; Kornene meget svagt grønlig med begyndende rødviolette Striber; Kornene bløde.

Nr. 4. Straaene gulgrønne, Aegene gule med rødviolette Striber paa Kornene.

Nr. 5. Stænglerne gule foroven og forneden, men ved den øverste Stængelknode endnu grønne; Aegene gule med enkelte endnu svagt grønne Striber paa Kornene; Kornene temmelig haarde; men modtog endnu ret let Indtryk af Reglen. Aget halvt nikkende.

Nr. 6. Straa og Aeg gult; Kornene gule og haarde, Aget stærkt nikkende.

100 Bygkorn af

Nr. 1 væiede 6,33 Gram ved Høstningen; 2,46 Gram lufttørrede : 61,1 % Vand.

" 2	—	7,70	—	—	3,90	—	—	49,4	"	—
" 3	—	8,74	—	—	4,83	—	—	44,7	"	—
" 4	—	8,13	—	—	5,41	—	—	33,4	"	—
" 5	—	6,80	—	—	5,23	—	—	23,1	"	—
" 6	—	5,60	—	—	5,04	—	—	10,0	"	—

Saaeningen fandt Sted den 1ste Mai, Spiringen den 15de Mai, Skridningen den 4de Juli og Høsten den 26de August. Den følgende Tabel viser Forsøgets Udfald.

Provens Nr.	Antal Spirer den 21. Mai 1861.	Antal Planter.	Antal Nr.	Nr Nr havde hver Plante i Gjennemsnit.	Det Heles Vægt.	Kornets Vægt.	Kornets Maaal i Kubitommer.	1 Kubitomme Korn veiede.
					℔	℔		℔
1	87	82	556	6,8	2,0	0,69336	34,8	0,01992
2	99	94	742	7,9	2,6	0,98046	47,4	0,02068
3	96	93	863	9,7	2,6	1,05468	50,9	0,02072
4	96	92	743	8,1	2,6	1,06640	51,7	0,02062
5	95	83	680	8,2	2,4	1,07030	50,3	0,02128
6	96	85	721	8,5	2,4	1,05908	49,3	0,02162

Tallene udtrykke ikke fuldkommen Resultatet, saaledes som det viste sig under Vægten, uden Tvivl fordi vore stadige Fjender, Insekter eller Fugle, eller maaffee begge tilsammen, have bragt Forstyrrelse tilveie. Hele Vinteren igjennem stode Planterne af den overmodne Hvede langt kraftigere end de andre Prøver, og disse aftog i Udvikling, jo mindre moden Kjærnen havde været. Bygget viste noget lignende, skjøndt ikke i en saa paafaldende Grad; Planterne efter de stærkmodne Kjærner vare kraftigst, efter de umodne svagest; Spiringen skeete ved begge Kornarter omtrent lige let med alle Prøver, men af de umodne Korn gif endeel af Spirene senere ud.

6. Byg, saet af Korn, tørret ved forskjellig Temperatur.

For at bestemme ved hvilken Temperatur at Byg taber Spirekraften, tørredes Korn ved forskjellig Temperatur fra 20—100° C. (16—80° R.). 200 Korn saaedes i hvert Bed den 3die Mai, de spirede den 15de Mai, satte Af den 2den Juli og bleve høstede den 20de August. Resultatet var følgende:

Hebets Nr.	Tørret ved	Antal Spirer den 25. Mai.	Det Heles Vægt.	Kornets Vægt.	Kornets Maaal i Kubitommer.	1 Kubitomme Korn veiede.
	° C.		℥	℥		℥
1	20	142	3	1,09	57,9	0,02109
2	30	136	3	1,14	54,2	0,02109
3	40	141	3	1,04	50,6	0,02070
4	50	148	3	1,19	55,5	0,02148
5	60	} spirede ikke.				
6	70					
7	80					
8	90					
9	100					

Det viser sig altsaa, at Byg, tørret ved 60° C. eller 48° R., har tabt sin Spirekraft, medens det ved 50° C. eller 40° R. har beholdt den fuldkommen, og der viser sig aldeles ingen Forskjel i Spiring og Udvikling af Korn tørret ved almindelig Temperatur og 50° C.

7. Korn og Frøsorter, saede i forskjellig Dybde.

Den Methode, som vi indførte isjor ved disse Forsøg, har viist sig hensigtsmæssig, og er derfor ogsaa anvendt ved alle dette Aars Forsøg; ved hver Prøve udsaaedes 100 til 200 Frøskærner i Bed af 2 Kvadratalen Størrelse. Forsøgene ere iaar udvidede til Vintersæd og flere Vaarsædarter. Kloveren ødelægtes tidligt af Insekter, og Forsøget gav derfor intet Resultat. Udfaldet af de øvrige Forsøg vil findes i de efterfølgende Tabeller:

Spede, faaet i forskjellig Dग्धde.

Der blev faaet 200 Korn i hvert Bed den 19de Sept. 1860 og høstet den 13de August 1861.

Bedets Nr.	Dग्धde, Sommer.	Dato. @pirtet	Mtial @pirtet d. 12 Dec. 1860.	Mtial @pirtet d. 15 Nov. 1860.	Mtial @pirtet d. 27 Mtial 1861.	Dato. @fretet	Mtial @ntal @ntal @ntal	Mtial @ntal @ntal @ntal	Mtial @ntal @ntal @ntal	Mtial @ntal @ntal @ntal	Mtial @ntal @ntal @ntal	Mtial @ntal @ntal @ntal	Mtial @ntal @ntal @ntal	Mtial @ntal @ntal @ntal	Mtial @ntal @ntal @ntal
1	0	26de Sept.	135	141	128	17de Sumi	485	3,8	2,26	0,4009	15,9	0,0289	1 Korn vetebe.	0,0289	
2	1	" "	172	172	152	" "	559	3,5	3,42	0,4062	14,3	0,0285	1 Korn vetebe.	0,0285	
3	1	27de "	169	167	158	" "	577	3,7	3,56	0,5008	17,6	0,0285	1 Korn vetebe.	0,0285	
4	1	28de "	153	158	134	" "	566	3,9	3,56	0,5193	17,0	0,0289	1 Korn vetebe.	0,0289	
5	2	" "	153	151	141	" "	608	4,1	4,12	0,5977	20,7	0,0289	1 Korn vetebe.	0,0289	
6	2 $\frac{1}{2}$	" "	150	147	124	" "	560	4,7	4,00	0,5156	17,8	0,0289	1 Korn vetebe.	0,0289	
7	3	29de "	157	153	136	18de "	575	3,8	3,92	0,5156	18,1	0,0285	1 Korn vetebe.	0,0285	
8	4	30de "	152	144	121	" "	561	3,6	4,24	0,4238	14,8	0,0289	1 Korn vetebe.	0,0289	
9	5	1fte Oct.	125	115	106	19de "	492	5,0	3,58	0,5234	18,6	0,0281	1 Korn vetebe.	0,0281	
10	6	3die "	56	51	36	20de "	313	9,8	2,00	0,2578	9,0	0,0281	1 Korn vetebe.	0,0281	
11	7	5te "	20	20	10	23de "	91	8,3	0,59	0,103517	4,0	0,0266	1 Korn vetebe.	0,0266	
12	8														
13	9														

Bem. Maaet Maaer@bderne i de bydfaaede Bede faaetes forholds@vitis langt flere @ndeborrelarver end Tiffelset var ved de Bede, hvor Breeet var n@ermere Dverfaden.

2rad. Byg, faaet i forskjellig Dygde.

Der blev faaet 200 Korn i hvert Bød d. 30te April og høftet d. 29te August 1861.

Bødes Nr.	Dygde, Fønm.	Dato.	Antal Øpser d. 21 Mial 1861.	Øretet	Dato.	Antal Planter.	Antal Ør.	Antal brantige Ør.	Ør Ør havde i hver Plante i Øjennemsnit.	Det Ølets Øagl.	Kornets Øagl.	Kornets Maalet Subtiltømmer.	1 Subtiltømme Korn veltede.	Ann.
1	1	13de Mai	122	4de Juli		112	680	0	5,6	2,0	0,908	40,0	0,0227	} Ved Øffningen vare Bødene ulige modne.
2	1	" "	135	" "		100	600	0	6,0	1,7	0,803	37,7	0,0219	
3	1½	" "	133	" "		112	734	15	6,6	1,8	0,844	39,3	0,0215	
4	2	" "	133	5te "		103	760	0	7,4	1,8	0,893	41,5	0,0215	
5	2½	" "	124	" "		94	588	8	6,3	1,4	0,680	32,2	0,0211	
6	3	" "	122	6te "		86	701	10	8,2	1,8	0,769	36,5	0,0211	
7	4	" "	97	8de "		83	665	22	8,0	1,7	0,799	38,6	0,0207	
8	5	" "	49	9de "		45	443	11	9,8	1,1	0,701	34,5	0,0205	
9	6	" "	12	11te "		28	297	5	10,6	0,9	0,553	28,9	0,0191	
10	7	" "	1	13de "		11	104	30	9,5	0,3	0,057	3,8	0,0157	
11	8	" "	1	16de "		4	82	0	20,5	0,3	0,068	3,8	0,0181	

6. grad. Byg saet i forskjellig Dydde.

Der blev saet 200 Korn i hvert Bed den 22de Mai og høstet den 29de August 1861.

Reber's Nr.	Dydde, Kommer.	Opstet Date.	Mental Opstet den 6te Juli.	Opstet Date.	Mental Planter.	Mental Nr.	Mt Nr havde i hver Plante i Opstemsst.	Der Opstet Opst.	Kornets Opst.	Kornets Mal i Kubitommer.	1 Kubitomme vægte.	Ann.
1	1"	27de Mai	103	13de Juli	103	281	2,7	1,40	0,451	24,5	0,0184	temmelig angreben af Ddenborrelarver. Meget stærkt angreben af Ddenborrelarver.
2	1"	"	103	"	86	257	3,0	1,15	0,422	24,5	0,0172	
3	1 1/2"	28de "	100	14de "	87	210	2,4	1,10	0,370	30,4	0,0188	
4	2"	29de "	93	15de "	88	212	2,4	1,20	0,457	25,8	0,0177	
5	3"	30de "	73	16de "	67	361	5,4	1,70	0,586	34,5	0,0164	
6	4"	1ste Juni	53	17de "	36	110	3,0	0,80	0,115	7,7	0,1149	
7	5"	3de "	14	20de "	11	26	2,3	0,20	0,015	1,9	0,0082	
8	6"	4de "	10	23de "	11	53	4,8	0,30	0,035	4,3	0,0082	
9	7"	"	2	24de "	1	4	4,0					
10	8"	spirede iffe.										

*) Hele Planten, der fort efter Opstribningen var bleven stærkt angreben af Ddenborrelarver var, længe inden Modningstiden visnet og fulden omfald.

Savne, saet i forskjellig Dybde.

Der blev saet 200 Korn i hvert Bed d. 11te April 1861.

Bedets Nr.	Dybt.	Kemmer.	Øret	Date.	Antal Øret	1te Mæt 1861.	Antal Øret	2de Mæt 1861.	Antal Øret	3de Mæt 1861.	Antal Øret	4de Mæt 1861.	Antal Øret	5de Mæt 1861.	Antal Øret	6de Mæt 1861.	Antal Øret	7de Mæt 1861.	Antal Øret	8de Mæt 1861.	Antal Øret	9de Mæt 1861.	Antal Øret	10de Mæt 1861.	Antal Øret	11de Mæt 1861.	Antal Øret	12de Mæt 1861.	Antal Øret	13de Mæt 1861.	Antal Øret	14de Mæt 1861.						
1	0		29de April	27de Juni	25	12	25	25	171	6 ⁸ / ₈	Ø	1,45	Ø	0,4156	Ø	55,84	Ø	0,0113																				
2	1		"	"	136	94	136	111	322	2 ⁹ / ₈	Ø	2,10	Ø	0,6164	Ø	58,05	Ø	0,0141																				
3	1	1	"	"	157	161	157	149	380	2 ⁶ / ₈	Ø	2,20	Ø	0,9902	Ø	65,00	Ø	0,0152																				
4	4	1	"	"	158	166	158	154	378	2 ⁶ / ₈	Ø	2,20	Ø	1,0040	Ø	71,40	Ø	0,0141																				
5	2	2	"	"	156	163	156	147	392	2 ⁷ / ₈	Ø	2,10	Ø	0,9355	Ø	66,50	Ø	0,0141																				
6	2	1	"	"	155	143	155	133	354	2 ⁷ / ₈	Ø	2,10	Ø	0,8848	Ø	64,70	Ø	0,0137																				
7	3	3	1te Mæt	"	152	119	152	133	338	2 ⁶ / ₈	Ø	2,00	Ø	0,8360	Ø	61,10	Ø	0,0137																				
8	4	4	6te "	"	119	40	119	101	283	2 ⁷ / ₈	Ø	2,00	Ø	0,8848	Ø	58,10	Ø	0,0125																				
9	5	4	"	"	119	12	119	97	316	3 ³ / ₈	Ø	1,90	Ø	0,7678	Ø	57,10	Ø	0,0129																				
10	6	6	8de "	"	85	85	85	66	266	4 ⁰ / ₈	Ø	1,70	Ø	0,5547	Ø	52,60	Ø	0,0105																				
11	7	7	13de "	"	83	83	83	24	82	3 ⁵ / ₈	Ø	0,60	Ø	0,2168	Ø	25,20	Ø	0,0086																				
12	8	8	"	"	22	22	22	20	72	3 ⁶ / ₈	Ø	0,90	Ø	0,0332	Ø	5,5	Ø	0,0060																				
13	8	8	16de "	"	1	1	1																															
14	10	10	19de "	"																																		

lidt ufuge moden.

lidt ufuge moden.

} ufuge moden.

) 19de til 20de Mæt.

Erter, faaede i forskjellig Dnyde.

Der blev faaet 100 Erter i hvert Bed den 5te April og høstet den 29de August 1861.

Arbejds Nr.	Dnyde.	Føommer.	Erter	Dato.	Mntal Erter Gte Mnt.	Mntal Erter 22de Mnt.	Begyndt at blomstre	Dato.	Mntal Planter.	Mntal Røge.	Pif Røge havde hvert Planke i Øjennemsnit.	Der Gledes Røge.	Erterne Røge.	Erterne Mntal i Rublionner.	i Rublionner Erter veebe.	Nm.
1	0"		29de April	15	21		20de Juni		26	380	14,6	1,6	0,526	19,0	0,02173	1
2	1"		" "	88	91		" "		90	574	6,4	1,7	0,742	26,6	0,02173	2
3	2"		" "	94	90		22de "		82	558	6,8	1,5	0,513	18,1	0,02138	3
4	3"		" "	70	80		23de "		74	446	6,0	1,0	0,526	18,5	0,02652	4
5	4"		5te Mai	16	80		26de "		26	384	14,8	0,7	0,279	10,0	0,02805	5
6	5"		10de "		62		28de "		55	387	7,0	1,0	0,465	16,5	0,02813	6
7	6"		13de "		58		1ste Juli		63	446	7,0	1,3	0,523	18,6	0,02813	7
8	7"		16de "		41		3de "		51	321	6,3	1,3	0,338	12,0	0,02813	8
9	8"		17de "		47		5te "		63	403	6,4	1,3	0,474	16,9	0,02813	9
10	9"		20de "		30		7de "		44	348	7,9	1,3	0,479	17,0	0,02813	10
11	10"		21de "		9		10de "		35	312	8,9	1,2	0,394	13,6	0,02838	11
12	11"		22de "		1		13de "		30	252	8,4	1,3	0,344	12,2	0,02813	12
13	12"		19de iffe.													13

Dem. Erter efter Fremspringen angroebes alle Bedene temmelig flerk af Snjeter.

Raps, saet i forskjellig Dybde.

Der blev saet 100 Korn i hvert Bed den 15de September 1860 og høstet den 16de August 1861.

Bedets Nr.	Dybde, Tommer.	Spiret Dato.	Antal af Spire b. 19de Mars 1861.	Antal af Spire b. 27de Mai 1861.	Plantenes Antal.	Grøets Maaal i Kubik-tommer.
1	0"	21te September	43	38	31	11,7
2	1"	"	49	42	28	9,4
3	1"	"	56	34	35	10,0
4	1"	"	45	37	29	10,2
5	1"	22de "	31	23	17	11,2
6	1 1/2"	23de "	22	16	15	8,2
7	1 1/2"	"	29	23	22	13,5
8	2"	25de "	18	8	7	13,0
9	2 1/2"	"	31	20	16	18,0
10	3"	26de "	22	8	8	16,4
11	3 1/2"	27de "	5	3	3	5,0
12	4"	28de "	2	1	1	4,5

388

Befat af Bladlus.

Bem. Blomstringen var eens for alle Bedene og varede uledvansig længe, saa at Grøenes Modningsgrad ved høstingen var temmelig ulige.

Muntelroer, saet i forskjellig Dybde.

Der blev saet 100 Korn i hvert Bed den 8de Mai 1861.

Bedets Nr.	Dybde, Tommer.	Spiret Dato.	Antallet af Frø, der spirede og kom til Udsifing.	Ann.
1	1"	22de Mai	116	
2	1½"	"	93	
3	2"	"	99	
4	2½"	23de "	96	
5	3"	25de "	32	
6	3½"	"	75	
7	4"	"	18	
8	4½"	26de "	22	
9	5"	} spirede iffe.		
10				

Turnips, saet i forskjellig Dybde.

Der blev saet 100 Korn i hvert Bed den 9de Juli 1861.

Bedets Nr.	Dybde, Tommer.	Spiret Dato.	Antallet af Frø, der spirede og kom til Udsifing.	Ann.
1	1"	14de Juli.	19	
2	1½"	"	23	
3	2"	"	28	
4	2½"	15de "	15	
5	3"	16de "	14	
6	3½"	17de "	6	
7	4"	"	9	
8	4½"	"	4	
9	5"	} spirede iffe.		
10				

Uden at ville gjentage de Bemærkninger, der bleve gjorte ved Forsøgene af denne Art i forrige Aars Beretning, og uden at ville foregribe de almindeligere Resultater, som ville kunne drages deraf, naar der foreligger et saa tilstrækkeligt Antal Forsøg, at de enkelte Aars Tilfældigheder forsvinde, skal jeg henlede Opmærksomheden paa enkelte Forhold, som dette Aars Forsøg give Anledning til.

Først gjælder den almindelige Bemærkning, at ved alle Dybder ere færre Planter komne frem end Tilfældet var forrige Aar. Dette hidrører vel nærmest fra Sædens mindre gode Bessaffenhed fra forrige Høst, men maaskee have dog ogsaa Insektlarver, der rasede temmelig stærkt i Foraaret, bidraget dertil.

Med Hensyn til Udfaldet af Forsøgene maa man ikke lade sig paavirke udelukkende af Udbyttet, skjøndt det ved Forsøg i det Større er den bedste Maalestof. Men ved jmaa Forsøg kunne tilfældige Bessadigelsler, og navnlig af Fugle og Insekter, paa et Bed mere end et andet, fremkalde store Forskjelligheder.

Forsøg med at lægge Frøerne ovenpaa Jorden har ingen Betydning, da det ganske afhænger af Veirliget i den Saaeningen nærmest følgende Tid, om Frøene komme til Udvikling. Falder stærk Regn kort efter Saaeningen bliver Frøene bragte ned i Jorden, bedækkede med et tyndt Jordlag og derved bragte til Spiring; indfalder derimod længere Tids tørt Veir, henligge de uden at spire indtil de blive et Kov for Fuglene. Ved de første Forsøg var det nødvendigt ogsaa at undersøge dette Forhold, men for Fremtiden vil det ikke skee; ikke heller vil der i det Efterfølgende blive taget Hensyn til de Kjørner, der ere lagte ovenpaa Jorden.

Ved Hvede viste dette Aars Forsøg, ved en Dybde af 2 Tommer, det bedste Resultat, baade med Hensyn til Mængden af Aa og Kjørneudbyttet; fra $\frac{1}{2}$ " til 5" var dog Forskjellen ikke stor, først ved 6" og især 7" aftog Planterne stærkt og ved 8" og 9" fandt ingen Spiring Sted. Planterne

af de dybere lagte Kjørner havde lidt mere ved Oldenborrelarvernes Angreb end de, der vare lagte nærmere Overfladen.

Bed Rug fremkom den største Mængde A_x ved $\frac{1}{2}$ ", det største Udbytte af Korn ved $1\frac{1}{2}$ "; Uftagningen sandt hurtig Sted i de større Dybder, ved 5" fremkom et ringe Antal Planter og ved 7" og 8" ophørte Kjørnerne at spire. Alt tyder saaledes hen paa, at Rug vil have en mindre Bedækning end Hvede.

2r. Byg gav det største Antal A_x ved 2 Tommers Dybde, men Kjørneudbyttet var lidt større ved $\frac{1}{2}$ Tommes Dybde. Indtil 4" var dog Udbyttet ikke meget forskjelligt, og først ved 6" aftog det stærkt, endnu ved 8" spirede 4 Kjørner, som gave 82 A_x . Alt viser saaledes hen til at toradet Byg taaler en temmelig stærk Bedækning af Jord. Antallet af brandige A_x synes vel at tiltage ved Dybden, men Forholdet viste sig langtfra saa regelmæssigt som 1jor. Kornets Vægtfylde synes at aftage med Dybden.

6r. Byg gav den største Mængde A_x ved 3" Dybde; Kornudbyttet var dog lidt større ved $1\frac{1}{2}$ ". En stærk Uftagen sandt dog allerede Sted ved 4"; ved 8" spirede Intet mere og de 2 Planter der fremkom ved 7" odelagdes af Oldenborrelarver, som allerede ved 4" angreb Planterne temmelig stærkt. Ogsaa her synes Vægtfylden af Kornet at aftage med Dybden, men ikke saa regelmæssigt som ved det toradede Byg.

Havre gav de fleste A_x ved 2 Tommers Dybde, det største Kornudbytte ved $1\frac{1}{2}$ " og 1". Ved 7" aftog først Udbyttet betydeligt, ved 9" kom kun 1 Plante frem, som senere visnede, ved 10" ingen. Allerede fra 4" begyndte Planterne at vise sig ulige modne, et Forhold, der ogsaa sandt Sted med det 2r. Byg ved større Dybder. Vægtfylden af Kornet var her størst ved 1" og aftog temmelig regelmæssigt i de større Dybder.

Da *Urt*erne strax efter Fremspiringen angrebes temmelig heftigt af Insekter, tør man ikke drage mange Slutninger af Forsøget. Saameget er imidlertid klart, at *Urt*erne kunne

taale en langt større Dybde end Kornarterne; endnu ved 8" Dybde kom 63 Frø til Udvikling af 100, og først ved 12" spirede de ikke.

Raps taaler kun en ringe Bedækning; ved $\frac{1}{2}$ " Dybde var Antallet af Planterne størst; fra 1" astog de, skjøndt ikke regelmæssigt, og ved 4" Dybde kom kun 1 Plante til Udvikling.

Runkelrøefrø spirede bedst ved 1" Dybde og derunder; ved $1\frac{1}{2}$ " var Antallet af Planter betydeligt aftaget, og ved 4" og derover hørte Spiringen op.

Turnipsfrø taalte end mindre Dybde, og ved 1" viste sig stærk Aftagen af Planternes Antal, ved 3" spirede kun 4 Planter og ved 4" og derunder ingen.

8. Forskjellige Kornarters Udviklingstid.

Disse Forsøg foretoges for at bestemme, hvilken Indflydelse Saaetiden har paa Udbyttet og Plantens Udvikling overhovedet, og omfattede Hvede og Rug, Vært og Byg.

Hvede og Rug saaedes fra den 13de Septbr. hver 14de Dag, saalænge man kunde komme i Jorden, og man begyndte igjen saa tidlig i Foraaret som det var muligt og fortsatte indtil 9de April, da de sidste Prøver saaedes. Man benyttede til Forsøget Manchester-Hvede og almindelig lys Rug, og Bedenes Størrelse var 12 Quadratalen. Resultatet sees af vedføiede Tabel.

Man vil deraf see, at den tidligst saae Rug har givet det største Udbytte baade i Straa og Kjerne, medens den tidligstsaae Hvede vel har givet den største Mængde Straa, men en mindre Mængde Kjerne, end den der saaedes i Slutningen af Septbr. og Octbr. Den sidst i Novbr. saae Rug har givet mindre Kjerne, men mere Straa, end den der saaedes i Slutningen af Febr., medens den i Novbr. saae Hvede har givet et langt større Udbytte, end den der var saet i Febr. Den Rug, der var saet i Marts, gav endnu noget Udbytte, og selv Rug, der var saet den 9de April,

Aug, faaet til forskjellig Tid.

Opbe, faaet til forskjellig Tid.

Aug, faaet til forskjellig Tid.						Opbe, faaet til forskjellig Tid.									
Dato.	Øret.	Øret.	Dato.	Øret.	Dato.	Dato.	Øret.	Øret.	Dato.	Øret.	Dato.				
13 Sept.	19 Sept.	23 Mai	29 Juli	10,0	6,0	120,6	319	13 Sept.	20 Sept.	17 Juni	6 Aug.	13,0	4,0	129,6	327
27 "	5 Oct.	27 "	31 "	8,0	5,0	119,4	307	27 "	10 Oct.	" "	7 "	12,0	5,0	125,6	314
11 Oct.	25 "	29 "	2 Aug.	7,5	4,5	117,0	295	11 Oct.	28 "	19 "	9 "	10,0	5,0	125,6	302
25 "	5 Nov.	1 Juni	6 "	8,0	5,0	119,4	283	25 "	18-19 Nov. } 7-8 Dec. }	20 "	15 "	9,0	5,0	125,6	292
8 Nov.	26 Jan.(?)	3 "	7 "	7,0	4,0	118,8	272	8 Nov.	23 Febr.(?)	22 "	17 "	9,0	4,5	120,6	282
29 "	23 Febr.(?)	5 "	4 "	7,0	2,5	106,8	253	29 "	" "	23 "	20 "	8,0	4,5	124,2	264
26 Febr.	31 Mart	13 "	15 "	6,5	3,5	115,4	170	26 Febr.	31 Mart	2 Juli	31 "	6,0	1,0	115,4	186
12 Mart	3 April	15 "	17 "	6,0	1,0	95,4	158	12 Mart	4 April	5 "	6 Sept.	6,0	0,7	178	
26 "	7 "	16 "	20 "	6,0	0,5	96,0	147	26 "	8 "	" *)	" "	3,5		164	
9 April	24 "	21 "	26 "	1,0	0,05	*)	139	9 April	29 "	) fatte ingen Nr.					

*) 1 Kubiktonne veiede 0,0128 H.

*) 3 Slutningen af Juli, fremkom enkelte Nr.

gav modne Korn, rigtignok i meget ringe Mængde, medens Hvede, der var saaet den 26de Marts, kun gav gølge A. og den fra 9de April slet ikke satte A. Bøgtfylden baade af Hvede og Rug astog med den senere Saaening og kortere Vøgetid.

Erter og Byg saaedes med 8 og 14 Dages Mellemtid fra 19de Marts til 28de Mai. De Afarter der benyttedes vare grønne Erter og almindeligt 2r. Byg, der saaedes i Bede af 12 Kvadratalens Størrelse, ligesom Hvede og Rug. Samme Quantum Udsæd er naturligviis anvendt ved alle Forsøg.

Kornudbyttet har ved Erter viist sig størst ved de tidligstjaaede, medens Straamængden var større ved noget senerejaaede. Noget Vignende har viist sig ved Bygget, hvor dog et lige stort Udbytte af Korn naaedes ved Saaeningen den 16de April, og mærkeligt nok ved den d. 28de Mai; det sidste staaer dog som en Undtagelse. Straamængden ved Byg var størst ved Saaeningen den 16de April og astog derefter. Bøgtfylden af det tidligstjaaede Korn var størst, og astog med den senere Saaening, ved Byg dog mere regelmæssigt end ved Erter, hvoraf ved en Misforstaaelse Tøndevægten af de to tidligstjaaede Prover ikke blev bestemt.

Bed dette, som ved de fleste andre her beskrevne Forsøg, vil Gjentakelsen igjennem en længere Aarrække bringe bestemtere Resultater, der, som jeg haaber, ikke skulle blive uden Betydning for det praktiske Landbrug.
